

УДК. 338

Віталій Ониськів

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ОЦІНКА КОМЕРЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙ

Vitaliy Onyskiy

ESTIMATION OF COMMERCIAL EFFICIENCY OF INNOVATION

Основою методологічного підходу до визначення комерційної ефективності інновації є співвідношення результатів інноваційної діяльності виробників у порівнянні з її витратами, які забезпечать кінцевий ефект. Методика оцінки комерційної ефективності інновацій повинна складатися із наступних етапів:

- перший етап – створення системи зворотного зв'язку між реальними результатами від схваленого інноваційного проекту та очікуваннями;
- другий етап – критичний аналіз усіх інноваційних дій, їхніх наслідків та ефективності спрямування;
- третій етап – висновки щодо загальних результатів інноваційної діяльності підприємства.

Найважливішим елементом оцінювання комерційних перспектив нового товару є аналіз беззбитковості його виробництва, тобто визначення обсягу продукції, для якого загальний прибуток від продажу дорівнюватиме витратам. Точка беззбитковості «Break-Even Point» розраховується за формулою 1.

$$T_{\min} = \frac{C_{\text{пост}}}{\Pi - C_{\text{пер}}}, \quad (1)$$

де: T_{\min} – точка беззбитковості; $C_{\text{пост}}$ – постійні витрати; Π – ціна одиниці товару; $C_{\text{пер}}$ – середні змінні витрати.

Для визначення впливу на прибуток зниження запланованого обсягу реалізації нового товару використовують показник запасу міцності нового товару, який відображає граничну величину можливого зниження обсягу продажу без ризику зазнати збитків і розраховується за формулою 2.

$$Z_{\text{м}} = O_{\text{р}} - T_{\min}, \quad (2)$$

де: $Z_{\text{м}}$ – запас міцності нового товару; $O_{\text{р}}$ – обсяг реалізації нової продукції.

Одним із найуживаніших та найефективніших критеріїв оцінки комерційної ефективності нового товару є показник чистого поточного ефекту «Net Present Value» (NPV). Розрахунок NPV робиться за формулою 3.

$$NPV = PV - I = \sum_t \frac{CF_t}{(1+r)^t} - I, \quad (3)$$

де: PV (Present Value) – поточна вартість майбутніх грошових потоків; I – одноразова інвестиція в інноваційний проект; CF_t (Cash Flow) – грошовий потік від здійснення інноваційного проекту в t-му році; r – ставка дисконту, частка від одиниці.

При оцінці комерційної ефективності інновації, доцільно використати механізм алгоритму матриці комерційної оцінки нового товару, запропонованою американською консалтинговою організацією «А. С. Нільсен» корпорації «Дан енд Бредстрит». Запропонований алгоритм дасть змогу з'ясувати найреальніші шанси та можливості нового товару на ринку.